

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр. Перемоги, 10, м.Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E – mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Органи управління освітою
обласних, Київської міської
державних адміністрацій

Про інструктивно-методичні матеріали
для здійснення вибору закладами освіти
проектів підручників для 6 та 11 класів

Шановні колеги!

Відповідно до Положення про конкурсний відбір проектів підручників для 5-9 та 10-11 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 05 січня 2018 року № 14 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 січня 2018 року за № 119/31571, наказу Міністерства освіти і науки України від 01 листопада 2018 року № 1191 «Про проведення конкурсного відбору проектів підручників для 6 та 11 класів закладів загальної середньої освіти» та з метою організації прозорого вибору закладами освіти проектів підручників для 6 та 11 класів закладів загальної середньої освіти, що видаватимуться за кошти державного бюджету, надсилаємо інструктивно-методичні матеріали для здійснення вибору закладами загальної середньої освіти, професійної (професійно-технічної), що використовують в освітньому процесі підручники для закладів загальної середньої освіти, та закладами вищої освіти, які забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти, проектів підручників за електронними версіями їх оригінал-макетів з кожної назви підручників та оформлення результатів вибору (додатки 1-3).

Додатки: 1. Інструктивно-методичні матеріали для здійснення вибору закладами загальної середньої освіти, професійної (професійно-

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
№1/9-107 від 28.02.2019

технічної), що використовують в освітньому процесі підручники для закладів загальної середньої освіти, та закладами вищої освіти, які забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти, проектів підручників за електронними версіями їх оригінал-макетів з кожної назви підручників та оформлення результатів вибору на 7 стор.

2. Зразок оформлення результатів вибору електронних версій оригінал-макетів підручників для 6 класу закладів загальної середньої освіти, поданих на конкурсний відбір проектів підручників для 6 та 11 класів закладів загальної середньої освіти на 1 стор.

3. Зразок оформлення результатів вибору електронних версій оригінал-макетів підручників для 11 класу закладів загальної середньої освіти, поданих на конкурсний відбір проектів підручників для 6 та 11 класів закладів загальної середньої освіти на 1 стор.

З повагою
Заступник Міністра

В. А. Карандій

**Інструктивно-методичні матеріали
для здійснення вибору закладами загальної середньої освіти, професійної
(професійно-технічної) освіти, що використовують в освітньому процесі
підручники для закладів загальної середньої освіти, та закладів вищої
освіти, які забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти,
проектів підручників за електронними версіями їх оригінал-макетів з
кожної назви підручника та оформлення результатів вибору**

Конкурсний відбір проектів підручників для 6 та 11 класів закладів загальної середньої освіти (далі – Конкурс) здійснюється з метою забезпечення здобувачів загальної середньої освіти новим поколінням підручників з навчальних предметів типових освітніх програм закладів загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО) згідно з переліками, які затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 01 листопада 2018 року № 1191 «Про проведення конкурсного відбору проектів підручників для 6 та 11 класів закладів загальної середньої освіти».

Відповідно до Положення про конкурсний відбір проектів підручників для 5-9 та 10-11 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 05 січня 2018 року № 14 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 січня 2018 року за № 119/31571, на II етапі до проведення Конкурсу долучаються ЗЗСО. Для 11 класу - також заклади професійної (професійно-технічної) освіти (далі – ЗПТО), що використовують в освітньому процесі підручники для ЗЗСО, та заклади вищої освіти, які забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти (далі – ЗВО).

Електронні версії фрагментів оригінал-макетів підручників, яким за результатами I етапу Конкурсу пропонується надати гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», будуть розміщені в Електронній бібліотеці ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» (далі – ІМЗО) у вільному доступі з 12 березня 2019 року за посиланням lib.imzo.gov.ua у розділі «Конкурс підручників».

Для організованого проведення II етапу Конкурсу органам управління у сфері освіти необхідно забезпечити ознайомлення педагогічних працівників ЗЗСО, ЗПТО та ЗВО з електронними версіями фрагментів оригінал-макетів підручників, які братимуть участь у II етапі Конкурсу, та заповнення ними спеціальної форми вибору електронних версій оригінал-макетів підручників (додатки 2 і 3).

Керівникам ЗЗСО, ЗПТО та ЗВО необхідно провести у закладах освіти наради, на яких ознайомити членів педагогічного колективу з метою і завданнями, які перед ними поставлено.

Звертаємо увагу органів управління освітою!

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 23 січня 2019 р. № 41 «Про затвердження порядку забезпечення підручниками та посібниками здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників» безоплатними підручниками забезпечуються всі здобувачі повної загальної середньої освіти, тобто приватні заклади освіти, які надають повну загальну середню освіту, також беруть участь у відборі та замовленні підручників

Педагогічні працівники ЗЗСО, ЗПТО та ЗВО з 12 по 24 березня 2019 року ознайомлюються з фрагментами електронних версій оригінал-макетів підручників. Це здійснюється для того, щоб на 2019/2020 навчальний рік до кожного ЗЗСО, ЗПТО та ЗВО надійшли друковані примірники саме тих підручників для 6 та 11 класів, які будуть обрані цим закладом освіти.

Безпосередній вибір проектів підручників за фрагментами електронних версій їх оригінал-макетів з кожної назви підручника здійснюють вчителі (викладачі) ЗЗСО, ЗПТО та ЗВО, який схвалюється на засіданні педагогічної ради ЗЗСО, ЗПТО та ЗВО, протокол якого підписують члени педагогічного колективу, які здійснили безпосередній вибір проектів підручників.

До 24 березня 2019 року ЗЗСО, ЗПТО та ЗВО оприлюднюють протокол педагогічної ради на своєму веб-сайті.

Будь-яка зміна вибору ЗЗСО, ЗПТО та ЗВО не допускається. Кожен факт зміни вибору ЗЗСО, ЗПТО та ЗВО розглядається на Колегії Міністерства освіти і науки України (далі – МОН) під час розгляду питання про затвердження переліку підручників, що друкуватимуться за кошти державного бюджету.

Остаточне рішення про включення або не включення кожного з таких підручників до переліку підручників, що можуть друкуватися за кошти державного бюджету, ухвалюється Колегією МОН.

Кожен педагогічний працівник ЗЗСО, ЗПТО та ЗВО має право повідомити на «гарячу телефонну лінію» МОН (044)248-21-61 чи письмово на поштову адресу МОН (проспект Перемоги, 10, м. Київ, 01135) або ІМЗО (вул. Василя Липківського, 36, м. Київ, 03035) про вплив або бажання третіх осіб вплинути на його волевиявлення щодо вибору підручників чи про факт зміни волевиявлення вчителів (викладачів) ЗЗСО, ЗПТО та ЗВО, у якому він працює.

З 12 по 24 березня 2019 року відповідно до цих інструктивно-методичних матеріалів ЗЗСО, ЗПТО та ЗВО всіх форм власності заповнюють спеціальну форму вибору електронних версій оригінал-макетів підручників (додатки 2 і 3) з використанням модуля прозорого вибору підручників на базі інформаційно-телекомунікаційної системи «Державна інформаційна система освіти» (далі – ІТС «ДІСО»), або будь-якого іншого програмного забезпечення, яке має Атестаційне свідоцтво та відповідає вимогам нормативних документів і може використовуватись для взаємодії з ІТС «ДІСО» (далі – СПЗ ВП).

Інформацію про СПЗ ВП для вибору електронних версій оригінал-макетів підручників можна отримати за посиланням <http://diso.gov.ua/support>, або скористатися вже встановленим програмним забезпеченням із переліку на <http://diso.gov.ua>.

У СПЗ ВП вибір та формування результатів вибору відбувається у вигляді спеціальної електронної форми, яку потрібно заповнити **окремо для кожного класу**. Після заповнення форми результат в електронній формі надсилається до ІТС «ДІСО».

Порядок дій ЗЗСО, ЗПТО та ЗВО при створенні переліку вибраних версій оригінал-макетів підручників:

1. Відповідальному в ЗЗСО, ЗПТО та ЗВО за оформлення результатів вибору підручників, який вперше встановлює СПЗ ВП, необхідно отримати у відповідального в органі управління освітою, якому він підпорядкований, ключ для активації та скористатися ним. Заклади освіти можуть користуватися тими ж ключами активації, які вони отримували для формування та пересилки статистичної звітності.

2. Відповідальний у ЗЗСО, ЗПТО та ЗВО у вікні «Первинні налаштування. Реквізити» меню СПЗ ВП перевіряє та при необхідності редагує назву ЗЗСО, ЗПТО та ЗВО, код ЄДРПОУ, № закладу освіти в ІТС «ДІСО», поштову адресу, мову навчання, ПІБ керівника, номер телефону та електронну адресу свого закладу освіти.

3. Відповідальний у ЗЗСО, ЗПТО та ЗВО переходить у розділ підручників у СПЗ ВП, обирає клас у відповідному розділі меню СПЗ ВП та заповнює спеціальну електронну форму з кількістю підручників, вибраних цим закладом освіти.

4. Під час заповнення форми необхідно двічі натиснути на потрібний підручник у списку. Відкриється вікно редагування, у якому обов'язково обрати мову навчання підручника (у разі, якщо даний підручник передбачається перекладати, буде відповідне поле з переліком мов, на які здійснюватиметься переклад), указати кількість примірників і розподілити 5 альтернативних підручників (на вибір закладу освіти) з цього предмета в порядку пріоритету для даного закладу освіти.

Альтернативні підручники, з урахуванням пріоритету, надійдуть до закладу освіти у випадку, якщо основний чи інший альтернативний підручник не увійде до переліку підручників, що можуть друкуватися за кошти державного бюджету.

У випадку, якщо заклад має потребу в підручникові кількома мовами, у цьому ж вікні необхідно натиснути на кнопку створення нової закладки. У новій закладці вікна редагування назв підручників можна буде обрати іншу мову перекладу підручників, кількість примірників для цієї мови та альтернативи. Після внесення всіх змін натиснути «Зберегти».

5. Після заповнення форми необхідно скористатися опцією для перегляду (натиснути кнопку «Перегляд» та перевірити правильність внесених даних),

відправки (натиснути кнопку «Відправити»). На створений документ необхідно накласти електронний цифровий підпис АЦСК ПАО КБ «ПриватБанк» або АЦСК ІДД ДФС (далі – ЕЦП), а створену форму з результатами вибору підручників відправити на сторінку органу управління освітою, якому підпорядкований даний заклад освіти. Після відправки з'являється можливість роздруку форми.

У разі відсутності ЕЦП відповідальний у ЗЗСО у спеціальному вікні зазначає, що бере на себе відповідальність за внесені дані, та вписує свої прізвище, ім'я, по батькові.

Під час заповнення форми вибору електронних версій оригінал-макетів підручників у СПЗ ВП закладам освіти необхідно врахувати:

ЗЗСО, ЗПТО та ЗВО заповнюють спеціальну форму вибору електронних версій оригінал-макетів лише для тих підручників, які використовуватимуться у даному закладі освіти у 2019/2020 навчальному році.

1. ЗЗСО заповнюють спеціальну форму вибору електронних версій оригінал-макетів підручників окремо для 6 та 11 класів.

Форму вибору електронних версій оригінал-макетів підручників для 6 класу заповнюють ЗЗСО, які здійснюють освітню діяльність на II рівні освіти, для 11 класу – на III рівні освіти.

Опорні ЗЗСО оформлюють вибір електронних версій оригінал-макетів підручників у тому числі й для своїх філій.

2. ЗПТО та ЗВО заповнюють спеціальну форму вибору електронних версій оригінал-макетів підручників тільки для 11 класу.

3. **Кількість примірників кожного з підручників** має відповідати реальному вибору ЗЗСО, ЗПТО та ЗВО і визначається як фактична кількість учнів у 5 та 10 класах та кількість учителів, які викладають у 5 та 10 класах даного закладу освіти, у 2018/2019 навчальному році, **ураховуючи вибраний рівень у 10 класі** (рівень стандарту чи профільний рівень).

4. Якщо в закладі освіти кількість 5 та 10 класів на паралелі більше одного, то можна вибирати різні електронні версії оригінал-макетів підручників для кожного класу.

Проте, ураховуючи досвід попередніх років, рекомендуємо рішенням педагогічної ради закладу освіти схвалити вибір однієї назви підручника з кожного предмета вивчення для цього закладу освіти.

5. Для класів ЗЗСО, у яких здійснюється освітня діяльність мовою національної меншини, вибирають підручники (крім мови і літератури відповідних корінних народів та національних меншин, української мови для класів з навчанням мовою національної меншини) з представлених для вибору українською мовою.

6. ЗЗСО з навчанням мовами національних меншин за побажаннями учнів та їхніх батьків можуть вибирати підручники з переліку для ЗЗСО з навчанням українською мовою.

7. Спеціальні ЗЗСО для дітей з особливими освітніми потребами, що використовують підручники для ЗЗСО, вибирають підручники лише з предметів, які є в Типовій освітній програмі початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами (відповідно до нозологій).

Керівники ЗЗСО, ЗПТО та ЗВО несуть персональну відповідальність за достовірність результатів вибору підручників та своєчасність їх оформлення.

До 24 березня 2019 року ЗЗСО, ЗПТО та ЗВО оприлюднюють результати вибору проектів підручників за фрагментами електронних версій їх оригінал-макетів з кожної назви підручника на своєму веб-сайті в електронному вигляді (pdf-формат).

До 24 березня 2019 року ЗЗСО, ЗПТО та ЗВО передають результати вибору проектів підручників за фрагментами електронних версій їх оригінал-макетів з кожної назви підручника в паперовому та електронному вигляді (excel-формат) до органу управління освітою, якому вони підпорядковані.

У разі виникнення запитань ЗЗСО, ЗПТО та ЗВО можуть звернутися до «Call-центру» для допомоги педагогічним працівникам під час конкурсного відбору проектів підручників» за телефоном (044)248-21-61.

Якщо заклад освіти допустить помилку під час оформлення результатів вибору підручників, лист про скасування форми надсилати не потрібно. У програмі необхідно ввести відповідні корективи та повторно відправити форму.

Увага!!! Після створення 25 березня 2019 року ОУО узагальноної форми внесення змін закладами освіти буде неможливе.

Органи управління освітою до 25 березня 2019 року:

узагальнюють результати вибору проектів підручників за фрагментами електронних версій їх оригінал-макетів з кожної назви підручника, здійснені підпорядкованими їм ЗЗСО, ЗПТО та ЗВО в СПЗ ВП;

оприлюднюють на своїх веб-сайтах узагальнені ними результати вибору проектів підручників за фрагментами електронних версій їх оригінал-макетів з кожної назви підручника;

передають узагальнені ними результати вибору проектів підручників за фрагментами електронних версій їх оригінал-макетів з кожної назви підручника в паперовому та електронному вигляді (excel-формат) до органів управління у сфері освіти;

передають узагальнені ними результати вибору проектів підручників за фрагментами електронних версій їх оригінал-макетів з кожної назви підручника в електронному вигляді (pdf-формат) та результати вибору проектів підручників за фрагментами електронних версій їх оригінал-макетів з кожної назви підручника, здійснені підпорядкованими їм ЗЗСО, ЗПТО та ЗВО в електронному архівованому вигляді (zip-формат) до ІМЗО на електронну адресу ouo.imzo@gmail.com

Порядок дій користувачів органів управління освітою в системі ІТС «ДІСО» під час узагальнення ними результатів вибору проектів підручників за фрагментами електронних версій їх оригінал-макетів з кожної назви підручника, здійснених підпорядкованими ЗЗСО, ЗПТО та ЗВО:

1. Відповідальний в органі управління освітою за оформлення результатів відбору органу управління освітою (далі – Відповідальний) авторизується у системі за своїм логіном і паролем (у разі відсутності логіну та паролю звернутися до відповідального за вибір та замовлення підручників в області).

2. Відповідальний на сторінці ОУО в розділі «ЗЗСО» обов'язково перевіряє наявність всіх підпорядкованих закладів освіти у системі (у разі відсутності одного чи декількох закладів, звернутися до відповідального за вибір та замовлення підручників в області).

3. Відповідальний у закладці вибору підручників системи ІТС «ДІСО» виставляє відмітки для кожного закладу освіти, який має створити форми з результатів вибору.

4. Відповідальний перевіряє наявність відправлених ЗЗСО форм з результатами вибору.

5. У разі, коли всі ЗЗСО, ЗПТО та ЗВО надіслали необхідні форми з результатами вибору, Відповідальний створює узагальнені форми окремо для кожного класу (6 та 11).

Увага!!! Створення узагальненої форми заблокує можливість закладам освіти вносити зміни до своєї форми вибору!

6. Відповідальний накладає на створені узагальнені форми ЕЦП та відправляє їх до органу управління у сфері освіти, якому підпорядковане це управління.

Органи управління у сфері освіти до 26 березня 2019 року:

узагальнюють результати вибору проектів підручників за фрагментами електронних версій їх оригінал-макетів з кожної назви підручника, надіслані органами управління освітою, які їм підпорядковані, та оформлені ними в ІТС «ДІСО», а також оприлюднюють на своїх веб-сайтах узагальнені ними результати;

передають узагальнені ними результати вибору проектів підручників за фрагментами електронних версій їх оригінал-макетів з кожної назви підручника до ІМЗО в паперовому (03035, м. Київ, вул. Митрополита Василя Липківського, 36, загальний відділ, к. 310) та електронному вигляді (excel-формат та pdf-формат на електронну адресу 2018.imzo@gmail.com).

Порядок дій користувачів органів управління у сфері освіти у системі ІТС «ДІСО» під час узагальнення ними результатів вибору проектів підручників за фрагментами електронних версій їх оригінал-макетів з кожної назви підручника, надісланих органами управління освітою, які їм підпорядковані:

1. Відповідальний в органі управління у сфері освіти за оформлення результатів відбору органу управління освітою (далі – Відповідальний)

авторизується у системі за своїм логіном і паролем (у разі відсутності логіну та паролю, звернутися до відповідального за вибір та замовлення підручників в області).

2. Відповідальний перевіряє наявність відправлених підпорядкованими органами управління освітою форм з узагальненими результатами вибору.

3. У разі, коли всі підпорядковані органи управління освітою надіслали необхідні форми з узагальненими результатами вибору, Відповідальний створює узагальнену форму.

4. Відповідальний накладає на створені узагальнені форми ЕЦП та відправляє їх до ІМЗО.

До 01 квітня 2019 року узагальнені результати вибору, які надійшли від органів управління у сфері освіти, оприлюднюються на офіційному веб-сайті МОН та веб-сайті ІМЗО.

28 березня 2019 року узагальнені результати вибору проектів підручників за фрагментами електронних версій їхніх оригінал-макетів з кожної назви підручника, які надійшли від органів управління у сфері освіти, розглядатимуться конкурсними комісіями. За результатами цього розгляду конкурсні комісії сформуують пропозиції щодо формування переліку підручників для 6 та 11 класів ЗЗСО, які можуть друкуватися за кошти державного бюджету у 2019 році.

Може так статися, що до переліку підручників для 6 та 11 класів ЗЗСО, які можуть друкуватися за кошти державного бюджету у 2019 році, не увійдуть окремі підручники, обрані даним закладом освіти. У такому випадку до закладу освіти надійдуть друковані примірники тих підручників для 6 та 11 класів, які обрані цим закладом освіти за пріоритетом 2 (можливо, 3 або ...).

Визначення остаточного переліку підручників для кожного ЗЗСО, ЗПТО та ЗВО в системі ІТС «ДІСО» відбудеться автоматично і вважатиметься потребою даного закладу освіти в підручниках для 6 та 11 класів на 2019/2020 навчальний рік. Зробити зміни щодо назв підручників та їхньої кількості буде неможливо!

Відповідальному в органі управління освітою, якому підпорядковані ЗЗСО, ЗПТО та ЗВО, необхідно 15 квітня 2019 року повторно накласти електронний цифровий підпис (ЕЦП) на оновлену форму (потреба в підручниках для 6 та 11 класів ЗЗСО на 2019/2020 навчальний рік), роздрукувати її та надіслати в паперовому та електронному вигляді (excel-формат) до органу управління освітою, якому підпорядковане це управління.

Відповідальному в органі управління у сфері освіти потрібно 16 квітня 2019 року повторно накласти електронний цифровий підпис (ЕЦП) на оновлену форму (потреба в підручниках для 6 та 11 класів ЗЗСО на 2019/2020 навчальний рік), роздрукувати її та надіслати до ІМЗО в паперовому (03035, м. Київ, вул. Митрополита Василя Липківського, 36, к.101) та електронному вигляді (pdf-формат на електронну адресу navchalna_knyha@imzo.gov.ua).

**Результати вибору
електронних версій оригінал-макетів підручників для 6 класу закладів
загальної середньої освіти, поданих на конкурсний відбір проектів
підручників для 6 та 11 класів закладів загальної середньої освіти**

Повна назва закладу освіти _____

Область _____

Район (місто) _____

Код ЄДРПОУ закладу освіти _____

№ закладу освіти в ІТС «ДІСО» № _____

1. «Українська мова» підручник для 6 класу з навчанням угорською мовою закладів загальної середньої освіти

№	Автор(и)	Мова підручника	Кількість для		Альтернатива
			учнів	вчителів	
1.					

2. «Всесвітня історія. Історія України (інтегрований курс)» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти

№	Автор(и)	Мова підручника	Кількість для		Альтернатива
			учнів	вчителів	
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

3. «Інформатика» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти

№	Автор(и)	Мова підручника	Кількість для		Альтернатива
			учнів	вчителів	
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

4. «Новогорецька мова» підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти

№	Автор(и)	Мова підручника	Кількість для		Альтернатива
			учнів	вчителів	
1.					

5.

6.

Протокол педагогічної ради № _____ від _____

Директор _____

(підпис)

ПІБ _____

**Результати вибору
електронних версій оригінал-макетів підручників для 11 класу закладів
загальної середньої освіти, поданих на конкурсний відбір проектів
підручників для 6 та 11 класів закладів загальної середньої освіти**

Повна назва закладу освіти _____

Область _____

Район (місто) _____

Код ЄДРПОУ закладу освіти _____

№ закладу освіти в ІТС «ДІСО» № _____

1. «Українська мова (рівень стандарту)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти

№	Автор(и)	Мова підручника	Кількість для		Альтернатива
			учнів	вчителів	
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

2. «Біологія і екологія (рівень стандарту)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти

№	Автор(и)	Мова підручника	Кількість для		Альтернатива
			учнів	вчителів	
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

3. «Захист Вітчизни (рівень стандарту)» підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти

№	Автор(и)	Мова підручника	Кількість для		Альтернатива
			учнів	вчителів	
1.					
2.					

4. «Українська мова (рівень стандарту)» підручник для 11 класу з навчанням румунською мовою закладів загальної середньої освіти

№	Автор(и)	Мова підручника	Кількість для		Альтернатива
			учнів	вчителів	
1.					

5.

6.

Протокол педагогічної ради № _____ від _____

Директор _____

(підпис)

ПІБ _____